

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดทำงบประมาณ ได้เริ่มขึ้นครั้งแรกในประเทศอังกฤษราวคริสต์ศตวรรษที่ 16-17 ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 18 จึงได้มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินขึ้นในประเทศต่างๆ สำหรับวิธีการจัดทำงบประมาณของประเทศไทย ได้มีการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รัฐบาลต้องจัดทำงบประมาณแผ่นดิน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ต่อประชาชน การบริหารงบประมาณมีความสำคัญหลายประการ เช่น ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การกระจายรายได้ประชาชาติที่เป็นธรรม การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และเป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐบาลที่ดำเนินการให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

การบริหารงบประมาณของประเทศไทยก่อนที่จะเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ มีระบบการบริหารแบบแผนงาน (Planning Programming Budgeting System : PPBS) มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2525 เป็นระบบที่มุ่งให้มีการจัดสรรงบประมาณของแผ่นดินให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม แต่การบริหารระบบนี้ยังทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคหลายประการ คือ มีการรวมอำนาจการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลาง การให้ความสำคัญกับทรัพยากรที่นำมาใช้มากกว่าปัจจัยนำเข้า (Input) มากกว่าผลผลิตและผลลัพธ์ (Output and Outcome) มีการควบคุมจัดสรรงบประมาณอย่างเข้มงวด มีความเคร่งครัดในการเบิกจ่าย เน้นการควบคุม (Control) มากกว่าผลผลิตและผลลัพธ์ ทั้งไม่เอื้อต่อระบบการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 ที่ประเทศไทยประสบมีผลต่อการดำรงชีวิตของคนไทยทุกคน และส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาครัฐอย่างชัดเจน รัฐบาลได้กำหนดมาตรการ ปรับแผนการบริหารและการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไขภาวะเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ได้ทบทวนบทบาทภารกิจที่ซ้ำซ้อน และไม่จำเป็นที่ส่วนราชการต้องดำเนินการออก ให้เอกชนดำเนินการแทน มีการปรับปรุงรูปแบบด้านการดำเนินงาน ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้ปฏิรูประบบการบริหารภาครัฐ 5 ด้าน คือ 1) แผน

ปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ และวิธีการบริหารงานของภาครัฐ 2) แผนปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณการเงิน การบัญชีและพัสดุ 3) แผนปรับเปลี่ยนระบบบริหารบุคคล 4) แผนปรับเปลี่ยนด้านกฎหมาย 5) แผนปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยมในการบริหารภาครัฐ

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 เห็นชอบในการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณการเงินและพัสดุ เป็นหนึ่งในแผนการปฏิรูประบบการบริหารงานสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-Based Budgeting : PBB) เป็นการจัดสรรงบประมาณแบบมีเงื่อนไข คือ ทุกหน่วยงานมีอิสระในการบริหารการเงิน ต้องใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์ (Output and Outcome) ซึ่งเป็นการบริหารงานเชิงระบบที่ให้ทุกคนร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ร่วมทำโดยมีการกำหนดเป้าหมาย แผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) การประเมินผลอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้

สิ่งสำคัญในการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน คือ การวัดผลการดำเนินการ (Performance Measures) ที่ชัดเจนสมบูรณ์สามารถนำมาใช้ได้จริงเหมาะสมกับเวลาครอบคลุมทั้งปริมาณและคุณภาพ ใช้จ่ายมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 ด้าน (Hurdles) ดังนี้ (ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน. PBB : 2545)

- 1) การวางแผนงบประมาณ (Budget Planning)
- 2) การคำนวณต้นทุนผลผลิต (Output Costing)
- 3) การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Management)
- 4) การบริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ (Financial Management and Budget Control)
- 5) การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน (Financial and Performance Reporting)
- 6) การบริหารสินทรัพย์ (Asset Management)
- 7) การตรวจสอบภายใน (Internal Audit)

เมื่อนำระบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมาใช้ในสถานศึกษา ผลผลิตและผลลัพธ์ของสถานศึกษา คือนักเรียน คุณภาพของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพที่สมบูรณ์ทั้งจิตใจ สติปัญญา รู้จักแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทุกสถานศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้มาตรฐาน ทำให้ผลลัพธ์คือ ผู้เรียนจะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ คือ ดี เก่ง มีความสุข ช่วยสร้างสรรค์สังคม สิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน มีเศรษฐกิจที่มั่นคง สามารถร่วมมือและแข่งขันกับนานาประเทศ สิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมยอมรับในความเป็นมาตรฐานของโรงเรียนก็คือ สถานศึกษาผ่านระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 47, 48, 49 (กรมสามัญศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 259)

กรมสามัญศึกษาได้เริ่มพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ต่อมาได้ประกาศเป็นนโยบายของกรมสามัญศึกษาในปี พ.ศ. 2542 ก่อนมีการประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ. 2544 โดยกำหนดโครงสร้างการประกันคุณภาพการศึกษาเป็น 3 องค์ประกอบ คือ (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 255)

- 1) การควบคุมคุณภาพการศึกษา
  - (1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
  - (2) การดำเนินการพัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด
- 2) การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
  - (1) การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
  - (2) การปรับปรุงและพัฒนาไปสู่มาตรฐานการศึกษา
- 3) การประเมินและการรองรับคุณภาพการศึกษา

การเตรียมการเพื่อการรองรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา

โครงสร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาต้องให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคน มีความตระหนัก (Awareness : A1) มีความรู้ความสามารถพัฒนาระบบนิเทศภายใน ติดตามผลการดำเนินงาน/โครงการที่รับผิดชอบ ให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการประเมิน ซึ่งในปี พ.ศ. 2545 กำหนด 17 มาตรฐาน ตัวชี้วัด

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 48 ได้กำหนดกรอบและวิธีการประเมินไว้ทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ ประเมินทั้ง 3 ด้าน คือ

มาตรฐานด้านผู้เรียน (Output) มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข

มาตรฐานด้านกระบวนการ (Process) มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน

มาตรฐานด้านปัจจัย (Input) มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่และชุมชน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2548 เป็นการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรก จะประเมินเพียง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้วางระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ระดับพื้นฐานไว้เป็นข้อกำหนดในประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ มี 8 ด้าน คือ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา. 2546 : 9)

- 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4) การดำเนินงานตามแผนคุณภาพการศึกษา
- 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 6) ประเมินมาตรฐานการศึกษา
- 7) การทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี
- 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา ต้องร่วมกันศึกษาร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงานตามแผนโดยร่วมกันพัฒนางานทุกด้านไปสู่ ความพยายาม Attempt : A2 และ ความสำเร็จ Achievement : A3 สถานศึกษาก็จะได้รับการประเมินว่าเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐานอยู่ในระดับ ดี

ดังนั้นในการปรับเปลี่ยนการบริหารงบประมาณนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่เป็นหัวหน้างานและหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา ร่วมกันดำเนินงานจัดทำแผนงบประมาณ การรายงานผลโดยมุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพให้สถานศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้วิจัยในฐานะที่ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา จึงสนใจศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เพื่อร่วมกับคณะบุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน งาน/โครงการ กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในขั้น Achievement : A3 (ตามยุทธศาสตร์ของกรมสามัญศึกษา) เพื่อให้คุณภาพการศึกษาทุกมาตรฐานอยู่ในระดับดี เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพสูงเป็นที่ยอมรับของสังคม และเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นที่ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง
- 1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
- 1.2.4 เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.2.5 เพื่อเปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตำแหน่ง
- 1.2.6 เพื่อเปรียบเทียบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
- 1.2.7 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพการศึกษา

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

- 1.3.1 เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครู หัวหน้างานแผน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และหัวหน้างานการเงิน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวการจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และแนวการจัดการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.3.2 เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ครู หัวหน้างานแผน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และหัวหน้างานการเงินของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นำความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมุ่งเน้นผลงานกับการประกันคุณภาพการศึกษา มาเป็นแนวการดำเนินงานในการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพตามพันธกิจ และเป้าหมาย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูหัวหน้างานแผนงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานการเงิน ที่มีต่อแนวการจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ตามรูปแบบขั้นตอนการบริหาร การกำหนดวิธีดำเนินงานตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์ การตรวจสอบภายใน กับการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และแนวทางการจัดประกันคุณภาพภายใน การประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินไว้ 8 ด้าน คือ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ประเมินมาตรฐานการศึกษา การทำรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี การผุดงระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

1.4.2 ประชากรที่ศึกษา

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูหัวหน้างานแผนงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ หัวหน้างานการเงิน

- 1) ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครู ได้แก่ ครูที่เป็นหัวหน้างานแผนงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ หัวหน้างานการเงิน

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

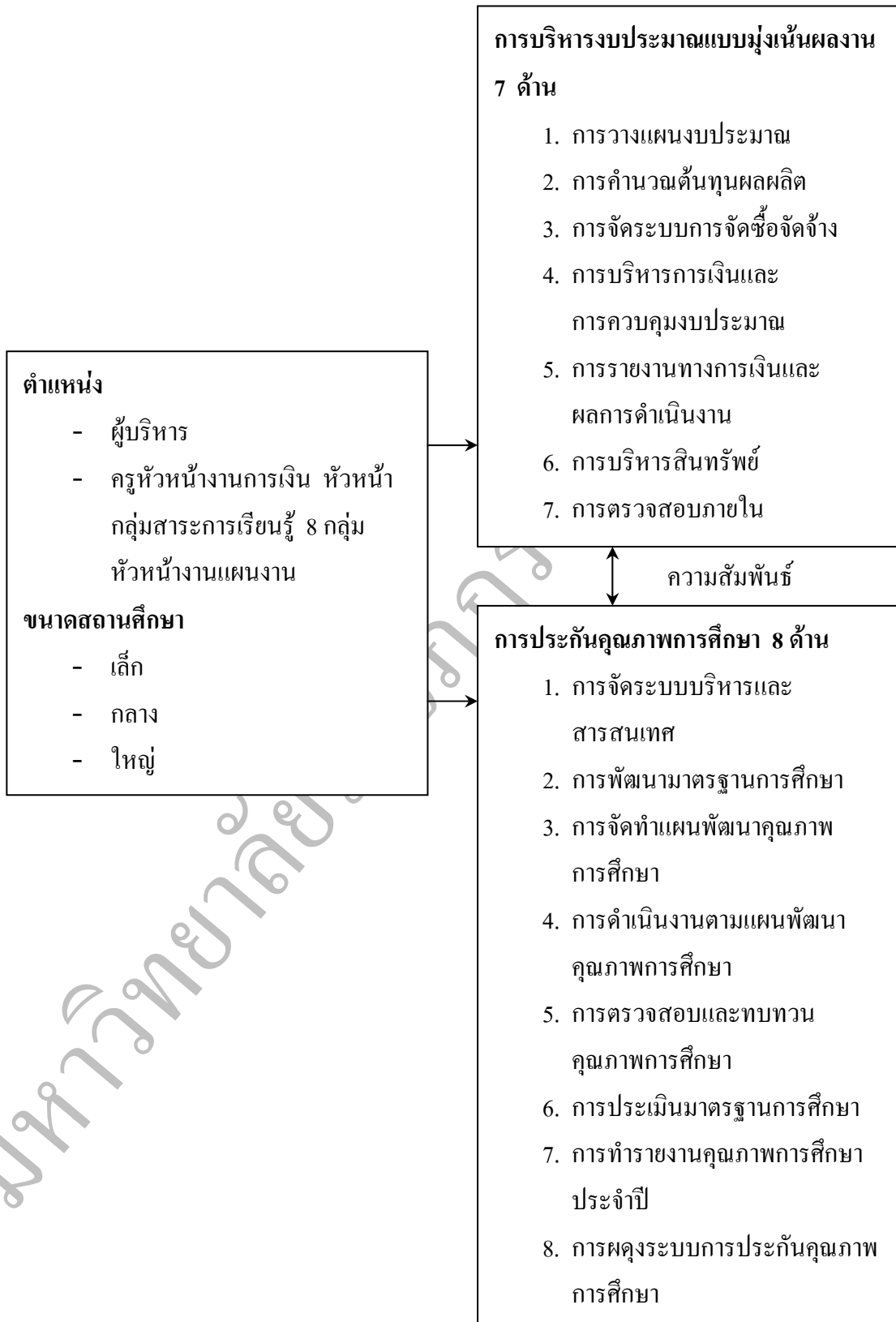
- 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่
  - (1) ตำแหน่งแบ่งออกเป็น
    - ก. ผู้บริหาร
    - ข. ครู
  - (2) ขนาดสถานศึกษา
    - ก. ขนาดเล็ก
    - ข. ขนาดกลาง
    - ค. ขนาดใหญ่

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการจัดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และความคิดเห็นต่อแนวการจัดการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ

1.4.4 ระยะเวลาของการศึกษาเริ่มวันที่ 1 มิถุนายน 2546 ถึง 22 เมษายน 2547

1.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ตามมาตรการทางการเงิน 7 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์ และการตรวจสอบภายใน และได้ศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาของประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ มี 8 ด้าน คือการจัดระบบบริหารและ การนิเทศ การพัฒนา มาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินมาตรฐานการศึกษา การทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดังแสดงไว้ในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 สมมติฐานการวิจัย

- 1.6.1 ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานต่างกัน
- 1.6.2 ผู้บริหารและครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่ขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานต่างกัน
- 1.6.3 ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกัน
- 1.6.4 ผู้บริหารและครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่ขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกัน
- 1.6.5 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษา

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ จึงได้นิยามคำศัพท์ ดังนี้

1.7.1 การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาด้านงบประมาณ เพื่อสนับสนุนงานด้านอื่นๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาให้มากที่สุด ในที่นี้การแบ่งงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามมาตรการการเงิน 7 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนกิจกรรม การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงานทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินการ การบริหารทรัพย์สิน การตรวจสอบภายใน

1.7.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษารองผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2546

1.7.3 ครูอาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งครูหัวหน้างานแผนงาน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระกลุ่มวิชา 8 กลุ่มสาระ และครูหัวหน้างานการเงินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2546

1.7.4 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย (กรมสามัญศึกษา) จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2546

1.7.5 การวางแผนงบประมาณ หมายถึง กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผลผลิตและผลลัพธ์

1.7.6 การคำนวณต้นทุนผลผลิต หมายถึง การคิดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายจากการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อทำกิจกรรมตามแผนงาน งาน/โครงการ ที่มีในแผนกลยุทธ์หรือบริการอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อผลผลิตและผลลัพธ์

1.7.7 การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง หมายถึง การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุทุกชนิด โดยดำเนินการตามแผนงาน งาน/โครงการ ตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 เพื่อให้ได้พัสดุก่อนเวลาและมีคุณภาพเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย

1.7.8 การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ หมายถึง ด้านการจัดทำบัญชีแบบพึ่งรับพึ่งจ่าย ตามประเภทของคือ เงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ และใช้เงินตามงบที่กำหนดไว้ในแผนงาน งาน/โครงการ ว่าเป็นงบลงทุน หรืองบดำเนินการ หรืองบบุคลากร เพื่อควบคุมงบประมาณของสถานศึกษาให้ดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพ

1.7.9 การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน หมายถึง การประชาสัมพันธ์แผนงาน งาน/โครงการ ที่สถานศึกษาได้ดำเนินงานไปแล้วว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขอย่างไร เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการได้รับความก้าวหน้าของสถานศึกษา

1.7.10 การบริหารสินทรัพย์ หมายถึง การจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่ได้มาอย่างคุ้มค่าและป้องกันมิให้สูญหาย หรือใช้ผิดประเภท ตลอดจนการซ่อมบำรุงให้ใช้งานได้ อย่างสมบูรณ์อยู่เสมอ

1.7.11 การตรวจสอบภายใน หมายถึง กลไกควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาให้ดำเนินไปด้วยความโปร่งใสเป็นธรรมและตรวจสอบได้

1.7.12 การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ตามมาตรฐานการศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผลผลิต ด้านดำเนินการ และด้านปัจจัย การประเมินคุณภาพภายในของกรมสามัญศึกษา มี 26 มาตรฐาน 130 ตัวชี้วัด การประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มี 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

1.7.13 การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาทั้งทางด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านปัจจัย โดยดำเนินการประเมินผล ติดตาม ทบทวนและตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานของกรมสามัญศึกษา ซึ่งต้นสังกัด คือ เขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่กำกับ ดูแล

1.7.14 การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาทั้งทางด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านปัจจัย โดยดำเนินการประเมินผล ติดตาม ทบทวนและตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ การประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะจัดส่งคณะกรรมการมาทำการประเมินรับรองคุณภาพของ สถานศึกษา

1.7.15 แนวทางการดำเนินงาน หมายถึง วิธีการปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติตามระบบ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1.7.16 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดโครงสร้างการบริหารและ จัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน โดยการจัดหาข้อมูลที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ของแผนกลยุทธ์ (แผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา)

1.7.17 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผลผลิต (นักเรียน) มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ดี เก่ง มี ความสุข ตามมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.7.18 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย งาน/โครงการ กิจกรรมเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สมบูรณ์โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมกันคิด ร่วมแก้ปัญหาเพื่อให้การ จัดการเรียนการสอนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

1.7.19 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานตาม แผนงาน งาน/โครงการ การกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้ต่อเนื่อง บรรลุเป้าหมายตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.7.20 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การตรวจสอบ ทบทวนภายในตามมาตรฐานของกรมสามัญศึกษา 26 มาตรฐาน 130 ตัวชี้วัด โดยบุคลากรในสถานศึกษา โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) แล้วจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา (SAR)

1.7.21 การประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินโดยคณะกรรมการจากหน่วยงานต้นสังกัด ตามมาตรฐานของกรมสามัญศึกษา โดยคู่มือหลักฐานการดำเนินงานจากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา

1.7.22 การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพของสถานศึกษา จากคณะกรรมการประเมินภายนอกที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา รับรอง ตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ โดยคู่มือหลักฐานการดำเนินงานจากรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา

1.7.23 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนงาน งาน/โครงการ จากการประเมินงาน/โครงการ การทบทวน ตรวจสอบคุณภาพว่า สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษา แล้วจัดทำรายงานประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพต่อไป

1.7.24 การผุดูระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง เป็นกลไกส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่สถานศึกษาสามารถนำมาปรับปรุง แก้ปัญหา หรือส่งเสริมพัฒนา ทำให้การดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานต้นสังกัด ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม

1.7.25 ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ไม่เกิน 499 คน ถือว่าเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 คน ถึง 1,499 คน ถือว่าเป็นสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป ถือว่าเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่